

СТАНОВИЩЕ

**за научните трудове и учебната дейност
на доц. д-р Ваня Господинова Христова,
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в
научна област 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа
психология (Възрастни и ситуационни кризи)),
обявен от Варненски Свободен Университет „Черноризец Храбър“ в ДВ бр. № 35 от
19.04.2024 г. за нуждите на Катедра „Психология“, Факултет „Социални, стопански и
компютърни науки“**

Разработил становището: доц. д-р Красимир Кръстев Иванов, ръководител катедра
„Психология“, Факултет „ССКН“, ВСУ „Черноризец Храбър“, съгласно заповед на
Ректора № 376 от 19.06.2024 г.

I. Данни за конкурса

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ „Черноризец Храбър“ (ДВ бр. № 35 от 19.04.2024 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на катедра „Психология“ към Факултет „Социални, стопански и компютърни науки. Представените по конкурса документи съответстват на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал.2 и 3, съответно на изискванията по чл. 2б, ал.5 от ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във ВСУ „Черноризец Храбър“. Процедурата по конкурса е коректно спазена.

Единствен кандидат по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“, професионално направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа психология (Възрастни и ситуационни кризи)), е доц. д-р Ваня Господинова Христова от ВСУ „Черноризец Храбър“.

II. Данни за кандидата

доц. д-р Ваня Господинова Христова е родена през 1979 г. в гр. Тополовград. През 1997 г. завършва средното си образование в гр. Стара Загора. Във ВСУ „Черноризец Храбър“ тя последователно придобива ОКС „бакалавър“, специалност „Психология“ през 2006 г., ОКС „магистър“, специализация „Психология и психопатология на развитието“ през 2007 и ОНС „доктор по психология“ през 2013 г.

През 2015 г., след участие в конкурс, д-р Ваня Господинова Христова заема академичната длъжност „доцент“ във ВСУ „Черноризец Храбър“, на която длъжност е и в момента.

Придобитите ОКС „бакалавър и магистър“ и ОНС „доктор“ са по профила на настоящия конкурс.

Професионалната си кариера във ВСУ „Черноризец Храбър“ тя започва през 2006 г. на административни длъжности на основен трудов договор. През 2008 г. е хоноруван преподавател по дисциплините: „Увод в психологията“, „Когнитивна психология“, „Организационна психология“ „Психология на развитието на възрастните“, „Кризите в психо-социалното развитие на личността“ и „Психология на развитието в детско-юношеска възраст“ .

III. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Преподавателската дейност на кандидата е тясно свързана с предмета на настоящия конкурс.

Във ВСУ „Черноризец Храбър“ доц. д-р Ваня Христова е преподавател по следните лекционни курсове, за които е разработила авторски учебни програми:

✓ „Психология на развитието в детско-юношеската възраст“, „Увод в психологията“, „Психология на развитието на възрастните“, „Психология на

развитието”, ”Когнитивна психология”, „Въведение в психологията” за ОКС „бакалавър”.

✓ „Увод в психологията”, „Психология на развитието”, „Кризите в психосоциалното развитие на личността”, „Когнитивна психология”, „Самоконтрол и самооценка в жизнените цикли” за ОКС „магистър.

Съгласно представените документи за обявения конкурс изискуемата учебна натовареност е налице.

Оценката ми за учебно-педагогическата дейност на кандидата е висока и се потвърждава и от качеството на лекционните материали, както и от дългогодишния ѝ опит като лектор в бакалавърските и магистърските програми.

Доказателство за стремежа на доц. д-р Ваня Христова, както и желанието и непрекъснато да се развива професионално е включването ѝ в различни курсове, проекти и експертни групи, за които са представени и съответните сертификати.

IV. Оценка на научните резултати и приноси на кандидата

Описанието на научните трудове на доц. д-р Ваня Господинова Христова е изготвено въз основа на материалите по конкурса представени от кандидата за заемане на академичната длъжност „професор”.

За участие в конкурса доц. д-р Ваня Христова е представила списък от общо 15 заглавия в т.ч. 13 публикации в български и чуждестранни научни издания и научни форуми, 1 монография и 1 книга на база защитен дисертационен труд.

Представената научна продукция е актуална и представя кандидатката, като изследовател чието търсене е основно в две тематични направления, които са в полето на психологията на развитието и педагогическата психология. Публикациите отговарят на областта и професионалното

направление на обявения конкурс и имат приносен характер, както в научен, така и в научно-приложен аспект.

Представената научна продукция съответства на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за заемане на академични длъжности във ВСУ „Черноризец Храбър“. Тя е насочена към актуални теоретични и приложни проблеми в сферата на възрастовата и педагогическа психология.

V. Научни приноси

От представената за конкурса научна продукция от доц. д-р Ваня Господинова Христова, биха могли да се открият следните научни и научно-приложни приноси:

✓ Доказано е, че през своя жизнен път човекът преживява редица психически кризи, които са класифицирани в две големи групи - кризи на развитието (нормативни, предвидими или възрастови) и ситуационни кризи (ненормативни или непредвидими), произтичащи от внезапно настъпило събитие, което човекът не може да предвиди и съответно да контролира.

✓ Систематизирани са концептуалните подходи, описващи ситуационните кризи, съпътстващи живота на човека и са въведени нови съществени характеристики.

✓ Изведена е нова авторова интерпретация на понятието „ситуационна криза“.

✓ За първи път се анализира и въвежда скръбта като преживяна ситуационна криза.

✓ Разработена е психологическа концепция разкриваща спецификата, закономерностите, динамиката и етапите на протичането на скръбта в зряла и детска възраст, като преживяна ситуационна криза.

✓ Разработени са копинг-стратегии за групово и индивидуално консултиране и психотерапия при възрастни и деца, преживяващи скръб.

✓ Систематизирани са терапевтични техники за групово и индивидуално консултиране и психотерапия при възрастни и деца, преживяващи скръб, които запълват съществуващ дефицит в полето на консултативната практика.

✓ Установено и емпирично доказано е влиянието на ключови личностни и социалнопсихични детерминанти върху удовлетвореността от учителския труд

✓ За първи път се проучва влиянието на характеристиките на комуникативното безпокойство, разглеждано като личностна черта за български условия, върху проявите на удовлетвореността от труда при учителите.

✓ Установена в емпирично изследване е необходимостта от разработването на стратегии и прилагането на политики, които да стимулират позитивното субективно възприемане на удовлетвореността от учителския труд посредством прилагането на разнообразни похвати.

VI. Критични забележки и препоръки

Препоръчвам на доц. д-р Ваня Господинова Христова да продължава да развива своя научно-изследователски потенциал, като публикува изследванията си в международни издания, включени в световни бази данни. Считам, че нейния опит като изследовател може да бъде споделен и в полезни за студентите научни пособия.

VII. Заключение

Детайлното запознаване с представената за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ научна продукция, както и дългогодишната учебно-педагогическа дейност във ВСУ „Черноризец Храбър“, представят доц. д-р Ваня Господинова Христова като завършен изследовател и утвърден университетски преподавател.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържанието се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, давам своята **положителна оценка** и препоръчам на Научното жури да **избере** доц. д-р Ваня Господинова Христова да заеме академичната длъжност „професор“ във ВСУ „Черноризец Храбър“ по обявения в ДВ бр. 35/19.04.2024 г. конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Възрастова и педагогическа психология (Възрастни и ситуационни кризи)).

17.07.2024г.

Изготвил становището:

(доц.д-р Красимир Иванов)

